

Universitätsbibliothek Paderborn

**M. Adami, Scriptoris Vetus, Historia Ecclesiastica,
Religionis Propagatae Gesta, Ex Hammaburgensi
Potissimum Atque Bremensi Ecclesiis, Per Vicina
Septentrionis Regna**

Adamus <Bremensis>

Helmestadi[i], 1670

VII. Formosi Papae Rescriptvm Ad Adalgarivm Archiepiscopvm Syper
Bremensi Ecclesia Coloniae Svffraganea.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11096

quæ si studiose servaveris, quod foris accepisse ostenderis,
intus habebis. Veruntamen ista omnia superius annexa ab
Apostolica sede Beatitudini tue inducta agnosce, si à fide &
decretis Sanctæ Catholicæ & Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ in
nullo penitus n̄ declines: Quod si à fide o & institutis ant^{n deviates}
sanctionibus te tanto sublimantis honore sedis Apostolicæ de-^{ris}
clinare studiose præsumseris, his nostris tibi collatis careas be-
neficiis. Porro te Pallio uti, non nisi more sedis concedimus
Apostolicæ, scilicet, ut successores tui per se met ipsos vel per
legatos suos p & scriptum, fidem nobiscum tenere, ac san-^{p scriptum}
ctas sex Synodos recipere, atq; de c r e t a o m n i u m R o m a n a e s e d i s
Præsulum, & Epistolas, quæ sibi delatae fuerint, venerabili-
ter ob servare atq; perficere omnibus diebus suis scripto se &
juramento profiteantur. Scriptum per manum Zachariæ
Notarij q [Regionarij & Scriniarii Sanctæ Romanæ Eccle-<sup>q delunt
ap. Crantz.</sup>
siæ, in Mense Mayo, Indictione duodecima. Bene Valete.
Data pridie Calend. Iunii, per manum Tiberii Primicerii
Sanctæ Sedis Apostolicæ, imperante Domino piissimo Augu-^{Ludvico}
sto & Ludovico, à Deo coronato magno Imperatore, anno
quinto decimo, Indictione duodecima.

VII.

FORMOSI PAPÆ RESCRIPTVM AD
ADALGARIVM ARCHIEPISCOPVM SVPER
BREMENSI ECCLESIA COLONIÆ
SVFFRAGANEÆ.

Cc 2

For-

formosij fact
pp. 591. 6
897.

Extat a-
 pud Crant-
 zium Me-
 tropol. lib.
 2. cap. 10.
 Atque ex
 Philippo
 Cæsar An-
 tonio suo
 lib. 1. Orig.
 Hamburg.
 inservit Pe-
 trus Lam-
 becius. p.
 412. Vide
 Adamum
 lib. 1. c. 42.
 a. Ap.
 Crantz-
 sum hic
 inscritur.
 b. Sed quia
 eo per vi-
 carios.
 c. querimo-
 nias.
 d. Franke-
 nevord.
 e. diligen-
 tissime
 f. Franco
 videlicet
 Tungren-
 sis.
 g. Vode-
 baldus.
 h. Mimi-
 gardevor-
 densis.
 i. Druogo
 Mindensis
 k. præde-
 cessores tuos.

Pormosus, Servus Servorum Dei, Reverendissimo
 & sanctissima Adalario Archi-Episcopo Hamma-
 burgensi. Arbitrabamur tuam sanctimoniam, prout
 injunctum fuerat, ad Apostolicam a sedem festinare, qua-
 tenus disceptatio, quæ inter te & Hermannum Agrippinæ
 Colonie Reverendissimum Archi-Episcopum ventilatur de
 Bremensi Ecclesia, finem perciperet. b Sed ipso per suos vi-
 carios insidente, & c querimoniam multiplicante, cur tu-
 am non exhibueris presentiam, saltim per defensorem vica-
 riū, non modicum miramur. In quo suspicere tribuitur
 summopere, contentionem non odire, qui iudicii aequitatem
 conatur subterfugere. Præsertim cum & Moguntiae san-
 ctissimus Archi Episcopus, cui de hac de re, ut veritatem in-
 quireret, per confratres & conlimitaneos Episcopos, injun-
 ctum fuerat, ad nos scribens significaverit: quatenus veni-
 entibus Reverendissimis Episcopis ad d. Frankenford, de
 hac eadem re e diligentissima facta fuerit inquisitio, omnes-
 que Diaecesani ejusdem Coloniensis Episcopi, f [Francho-
 videlicet tune Gressus] g Vodelbalbus Trajectensis, Wo-
 felmus h Mimiger Malfurdenis, i Druogo Mimido-
 mensis, Egilmarus Osnabrugensis, sub testificationis præ-
 textu testificati sunt, usq; ad te nullum Bremensis Ecclesiae
 Præsulem modum subjectionis Coloniensi Antistiti contempsi-
 se, sed semper k decessores suos, qui eidem Bremensi Eccle-
 siæ præfuerunt à temporibus sue Christianitatis, Sedi Colo-
 niensi fuisse subiectos. Verum quia tantorum Virorum te-
 stimonium frustrari non expedit, & ad statutum veniendi
 tem-

tempus festinare, vel delegare vicarium distulisti, tanti temporis querimoniam, ac Legatorum constantem instantiam nihil pendere inhumanum videbatur: qua propter artati, hinc ne Coloniensis Ecclesia justitiam perderet, inde ne Hamburgensis Ecclesia, quæ ad gentium vocationem instituta fuerat, subsidio destituta deficeret; dispensative censuimus, quatenus quoad usq. divina suffragante gratia, prælibata Hammaburgensis Ecclesia in tantum dilatetur, ut I Episcopiam instituere valeat, jam memoratam Bremensem Ecclesiam ad subsidium habeat, & quoties in magnis ac prænecessariis canoniciis negotiis oportuerit, non subjectione aliqua, sed affectu fraternæ caritatis Hammaburgensis Archi. Episcopus, qui ejusdem Bremensis Ecclesiae regimen obtinet, per se aut Vicarium suam vicem gerentem, in adjutorium in Colonie ^{m Colonie} Sades Bremensem recipiat Ecclesiam. Inhumanum ^{n memo-}
^{rata} O enim
^{p Sanctissimi.}
^{morum E.}
^{piscopo-}
^{rum} quippe est inter seculares, aliena iura per vadere; quanto magis p sanctissimos Episcopos statutos à Patribus transgredi terminos, & eos litigare, qui pacis debent subditis exempla præbere. Hæc autens ad hoc decreta est dispensatio, ut pax vigeat, cesset contentio, ut justitiae rigorem misericordiae compassio temperet, scientes sine pacis bono nullum Deo munus fore acceptabile.

Cc 3

SER.